

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Nicolai Cavssini Trecensis E Societate Iesv, De Eloqventia
Sacra Et Hvmana**

Caussin, Nicolas

Coloniae Agrippinae, 1626

Oratio Marci Valerij Coruini Dictatoris, ad conjuratos, & seditiosos milites,
qua dehortatur à pugna contra patriam.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-68724](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-68724)

reliquerunt. Nec quicquam ultra formidinis, vacua castrilla, senum coloniae, inter male parentes, & iniuste imperantes agra municipia, & discordantia. Hic dux, hic exercitus: ibi tributa, & metalla, & caetera seruientium poenae, quas in aeternum proferre, aut statim vicisci, in hoc campo est. Proinde ituri in aciem, & maiores vestros, & poteros cogitate.

OECONOMIA
orationis.

Necessitas
inuenta.

I. Exordium à spe, & fiducia: & potentissimum argumentum necessitas, τὸ δ' ἀνοχὺς ἐδύπτοβ ἔστ' ἐνὶ σὺν, quod ait Aeschylus in Prometheus.

II. A superbia, fastu, & insolentia Romanorum, qua res ad ingenuas mentes ulcerandas potentissima est: hinc se origit inuenta grauis, & amarulenta in eorumdem auaritiam rapinas, crudelitatem, qua omnia grandibus, & aequis sententiis, quasi amento vibrata animis deseguntur sensibus.

III. Et ne dum ad pompam hac dicta videntur, succedit enumeratio detrimentorum grauissimorum, qua ornatur per nichesin. Tum acre illud comparatum ductum à mancipijs potremo loco intentatur, quasi fulmen. Et quid grauius dici poterat. Mancipia semel vaneunt, Britannia seruitutem suam quotidie emittit.

Necessitas
fortes facit.

IV. Omni spe solatii in tantis miserijs exclusa vehementer urget, & incendit spem ex ipsa desperatione eliciendi. Senec. l. i. ad Neronem. Acerrima virtus est, quam extrema necessitas extundit.

V. Argumentum est à minori ad maius. Nempe stimulantur exemplo inferiorum: ijs apposite narratis. affertur quod brigantium oppidum Rhethia, duce scamina pro libertate fecerit.

VI. Extenuantur hostes Romani, qui plus terroris habent quam virtutis, alienis, ut ait, discordij clari. Similia habet Demosthenes Olynthiaca secunda numero 8. & 9.

VII. Adiunctum person. in Britannis, praclara ad bellum incitamenta ultimo loco afferuntur.

VIII. Minuitur terror hostium, praclara, & excelsa spes proponuntur credularum mentium illocabra, & saepe ἀγρυπνοῦντων ἐνὶ πύλαις.

IX. Per oratio acris, & velox, per Amibon bonorum, & malorum.

D I S S V A S I O

ORATIO MARCI VALERIJ CORUINI Dictatoris, ad conuictos, & seditiosos milites, qua dehortatur à pugna contra patriam.

Inuentio argumentorum est ab adiunctis rerum, & personarum.

Dispositio sensim graditur ad maiora.

Elocutio est grauis, & splendida, & vt in re subita fieri oportuit, concisa.

DEos immortales, Milites, vestros publicos, meosque ab vrbis proficiscens ita adoraui, veniamque supplex poposci, vt mihi de vobis concordiae partae gloriam, non victoriam darent. Satis sunt, eritque, vnde belli decus pariatur: hinc pax petenda est. Quod Deos immortales inter nuncupanda vota expoposci, eius me compotem voti vos facere potestis, si meminisse vultis, non vos in Samnio, nec in Volscis, sed in Romano solo castra habere: si illos colles, quos ceruicis patriae vestrae esse, si hunc exercitum ciuium vestrorum: si me Consulem vestrum, cuius ductu, auspicioque, priore anno, bis legiones Samnitium fudistis, bis castra vt cepistis. Ego sum M. Valerius Coruinus, Milites: cuius vos nobilitatem beneficijs erga vos non iniurijs sensitis: nullius superbiae in vos legis, nullius crudelis Senatus consulti author: in omnibus meis imperijs in me seuerior, quam in vos. Ac si cui genus, si cui sua virtus, si cui etiam maiestas, si cui honores subdere spiritus poruerunt: ijs eram natus: id specimen mei dederam, ea aetate consulatum adeptus eram, vt poruerim, tres & viginti annos natus Consul patribus quoque ferox esse, non solum plebi. Quod meum factum, dictumve Consulibus grauius, quam Tribuni audistis: Eodem tenore duos insequentibus Consulatus gessis: eodem haec impertosa dictatura geretur, vt neque in hos meos, & patriae meae milites mitior, quam in vos (horreo dicere)

Ex Livio
lib. 7. c. 40.

Nobilitatem
moderatam

Imperij
seueritas

cete) hostes. Ergo vos prius in mēstrinaxeritis ferrum, quam in vos ego, istinc signa canent, istinc clamor prius incipiet, atque impetus, si dimicandum est. Inducite in animum, quod non induxerunt patres, auique vestri, non illi, qui in sacrum montem secesserunt, non hi, qui postea Auentinum infederunt. Expecta- dum vobis singulis, vt olim Coriolano, matres, coniugesque crinibus passis obuia, ab vrbe veniant. Tum Volscorum legiones, quia Romanum habebant duces, quicue- runt: vos Romanus exercitus non destiterit impio bello? T. Quiriti, quocunq; iste loco, seu volens, seu inuitus constitisti, si dimicandum erit, tum tu in nouissimos te reci- pito: fugeris etiam honestius, tergumque ci- ui dederis, quam pugnaveris contra patriam. Nunc ad pacificandum benè, atque honestè inter primos stabis, & colloquij huius salu- tatis interpres fueris. Postulare æqua, & fer- te: quanquam, vel iniquis stādum est potius, quam impias inter nos conferamus manus.

OECONOMIA
orationis.

- I. Exordium à religione, ad cuius memoriam feri etiam plerunq; animi mollescunt. Habuit in mente Lilius Ciceronis orationes post reditum ad P. R. & pro L. Muræna.
- II. Adiuncta proponuntur grauissimarum, & sanctissimarum rerum per enumerationem.
- III. Ingeritur rerum antea benè gestarum memoria, & tractantur molliori articulo, vt faciliè irritabiles.
- IV. Adiunctum persona Cornuini dehortantis grauius amplificatum, hac est idea, quæ Rhetores Græci λαμπρὰν nominant.
- V. Vt dilecta persona faciliè transfundit affe- ctus, ideo suam caritatem in milites, & in sum- mo excelsa fortuna gradu, modestiam cōmemo- rat, quæ res non paruum habet commendatio- nem; Magnum siquidem est, quod Plinius histo- ricus dixit de Vespasiano Imperatore. Nec quif- quam in te mutauit fortunæ amplitudo, nisi vt prodesse tantum posses, & velles.
- VI. Concessio grauis, & mollis ad milites leni- endos opportuna, vbi ferocientibus animis per- acrem ironiam, etiam atrocita facta concedi vidantur, quæ pudore videri desistant. Sic parti-

nax apud Herodianum. Germanicus apud La- citum, se gladijs percussorum offerunt, irritatos animos miseratione simul, & verecundia fran- gunt.

VII. Apostrophe ad duces, quem nomine appellans, blanda, & sapienti oratione demul- cet.

VIII. Extremo loco conditiones ponit, æqua, & iniqua, qua postularint ipsis promittens.

ORATIO MARCI CATO-
nis Consulis, pro lege Oppia, con-
tra mulierum luxuriam.

ARGUMENTVM.

Lex Oppia duris belli Punici temporibus lata in mulieres fuerat, quæ eas auri, & purpura ornamentis carere volebat.

Rebus iam pacatis, in pleno Reip. otio, & felicitate matrona ius mundi muliebris repetunt, & abrogationem legis Oppia postulant; Cato hac oratione repugnat.

Inuentio argumentorum est ab autho- ritate legis, à disciplina maiorum, ab ingenio muliebris cupido, & indomito, à de- trimentis, quæ ex luxu, & auaritia conse- quentur.

Dispositio duas præcipuè partes ample- ctitur legem, & censuram fœminarum.

Elocutio grandis, austeræ, sententiosæ, Catonem vbique spirans.

SI in sua quisque nostrum materfamilias, Quirites ius, & maiestatem viri retinere instituisse, minus cum vniuersis fœminis negotij haberemus, nunc domi victa libertas nostra impotentia muliebris, hic quoque in foro obteritur, & calcatur, & quia singulas sustinere non potuimus, vniuersas horremus. Equidem fabulam, & fictam rem ducebam esse, virorum omne genus in aliqua insula coniuratione muliebris à stirpe subla- tum esse, ab nullo genere non æqua pericu- lum est, si cœtus, & consilia, & secretas con- sultationes esse sinas. Atque ego vix statue-

0000 61-

Modo ratio in illustri fortuna amabilis.